

The
Lane Kirkland
Scholarship
Program

Biuletyn

nr **40**
maj 2022

Programu Stypendialnego im. Lane'a Kirklanda

20 lat
Programu
Kirklanda
2000-2020

Feel
invited

WeAreKirklanders!

Biuletyn

nr 40
maj 2022
Programu Stypendialnego im. Lane'a Kirklanda

Drodzy Absolwenci!

Ten rok jest trudny dla nas wszystkich ze względu na dramatyczne wydarzenia w Ukrainie i inwazję Rosji. Nasza Fundacja starała się wspierać absolwentów Kirklanda w ich działaniach pomocowych – udało nam się na ten cel przekazać łącznie ponad 1 mln złotych.

Chociaż wiosenne Biuletyny poświęcone są zasadniczo działaniom w I semestrze aktualnego roku akademickiego, to powaga sytuacji sprawiła, że do bieżącego numeru dodaliśmy informacje o zaangażowaniu absolwentów w działania pomocowe dla Ukrainy. Nie mogło też zabraknąć wspomnienia o naszym Patronie, który w tym roku skończyłby 100 lat!

Wyjątkowym wydarzeniem w zeszłym semestrze był przede wszystkim Zjazd Absolwentów mieszkających w Polsce. Pomimo trwającej jeszcze wtedy pandemii w spotkaniu uczestniczyło ok. 80 absolwentów!

Jesteśmy też bardzo wdzięczni tym absolwentom, którzy pomagali nam w tym roku w promocji Programu i otrzymali tytuł Ambasadora Programu. O wszystkich tych sprawach możecie przeczytać na dalszych stronach Biuletynu.

Zapraszamy do lektury ■

Fotografia na okładce: Absolwentki Kirklanda podczas spotkania w listopadzie.

Autorka: Alina Saposnicova

Spis treści

- 3** WHO IS WHO: Mariusz Michalik
- 8** KALENDARIUM WYDARZEŃ
- 14** AMBASADORZY PROGRAMU KIRKLANDA
- 15** PROGRAM KIRKLANDA DLA UKRAINY
- 16** OPTYKA DLA UKRAINY
- 17** „STÓWKA DLA KIRKLANDA”
- 19** KSIĄŻKI, KTÓRE ŁĄCZĄ
- 22** «CZARNO – BIAŁO – KOŁOROWO. GRAFIKA LWOWSKA».

POLSKO-AMERYKAŃSKA
FUNDACJA WOLNOŚCI

POLISH-AMERICAN
FREEDOM FOUNDATION

Sfinansowano ze środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności
w ramach Programu Stypendialnego im. Lane'a Kirklanda

Uwaga! Pisownia nazwisk Absolwentów Programu w Biuletynie uzależniona jest od formy, której Absolwenci używają w komunikacji z Zespołem Programu oraz w mediach społecznościowych. Wierzymy, że dzięki temu łatwiej jest nawiązywać kontakty w środowisku Kirklandystów!

Who is Who

Mariusz Michalik

LANE KIRKLAND – LIDER PRZEMIAN

12 maja przypadła 100. rocznica urodzin Lane’a Kirklanda. Z tej okazji odbyła się premiera filmu o patronie naszego Programu. Film pokazał nam, jak cele pracy Kirklanda i jego wartości są nadal aktualne w obecnej sytuacji społeczno-politycznej, jakim był człowiekiem i jak bardzo pomógł Polsce i Solidarności. Produkcja filmu trwała ponad pół roku, a sam pomysł na jego realizację powstał dzięki inspiracji zeszłorocznych stypendystów, którzy czując, że chcą się dowiedzieć czegoś więcej o naszym Patronie, w ramach projektu miejskiego stworzyli o nim krótki esej filmowy. Okazał się on na tyle ciekawy, że wywołał w nas, czyli zespole Programu uczucie, że koniecznie trzeba znaleźć środki na to, by film rozbudować i uzupełnić o dalsze dane, wypowiedzi ludzi, którzy znali jego bohatera, zdjęcia i fragmenty filmów archiwalnych.

O tym, jak powstawał film i o samym Lane’ie Kirklandzie rozmawiamy z Mariuszem Michalikiem, dokumentalistą, twórcą filmów i fotografem.

Andrew Nagorski, szef Rady Dyrektorów PAFW podczas nagrywania wywiadu prowadzonego przez Mariusza Michalika.

Jesteś twórcą tego filmu i mam nadzieję, że tak jak my, jesteś bardzo zadowolony w efektów swojej pracy. :)

Przede wszystkim uważam, że wspólnie jesteśmy twórcami tego filmu, bo film powstawał w dialogu z Wami – nie ma więc jednego twórcy. Może ja, jako reżyser, miałem wpływ na linię opowiadania, nadawałam tempo pracom, ale wszyscy – Asia, Ula i zespół z PAFW mieli wpływ na końcowy efekt.

Nie była to nasza pierwsza współpraca, więc znałem już nieco stypendium Kirklanda, ale podobnie jak dla Uli, która mówi o tym w filmie, tak i dla mnie sam Kirkland był z początku taką „postacią z Wikipedii”. W tej chwili wiem już o nim o wiele więcej, ale nadal jestem nim zaskoczony. To wielki człowiek i szkoda, że w Polsce jest tak mało znany. Znamy Reagana jako człowieka, który pomógł Polsce w jej drodze do wolności. Mamy pomniki, ulice Reagana, ale chyba nie ma żadnej ulicy Kirklanda.

Urszula Sobiecka, Dyrektor Programu Kirklanda podczas nagrań do filmu.

Jak przebiegały prace nad filmem? Były jakieś etapy? Punkty milowe? Wyjątkowe sytuacje?

W skrócie, praca nad filmem dokumentalnym składa się z trzech etapów – preprodukcji, czyli etapu przygotowawczego, produkcji, czyli okresu zdjęciowego, kiedy zbieramy materiał i postprodukcji, kiedy to wszystko montujemy, składamy w całość, dodajemy muzykę, efekty, itd.

Czyli na etapie preprodukcji trzeba było znaleźć ludzi, napisać scenariusz?

Dla mnie prace zaczęły się już wcześniej – bo na etapie pisania budżetu trzeba było mieć jakiś szkielet filmu, zakres tematyczny, wątki. Lane Kirkland to wielka postać, duża biografia i zawsze powstaje pytanie, na czym się skupiamy, co jest dla nas najważniejsze. Powstał „brief”, nad którym głównie pracowaliśmy z Asią Stanisławską. To był ważny etap, bo stworzyliśmy dokument, który ułatwił nam pamiętanie o celu filmu w trakcie późniejszej realizacji.

Kiedy rozmówca wypada, trzeba zaprosić innego bohatera, coś ciekawego pojawia się w czasie rozmów, ktoś pociągnie jakiś nowy wątek, trzeba mieć wyraźny drogowskaz, w jaką stronę możemy iść, a gdzie już nie jest nam po drodze.

Zastanawialiśmy się też, czy i na ile umieszczać wątek osobisty, jako że Kirkland rozwiódł się, pozostawiając żonę i 5 córek. Ożenił się powtórnie i było to ważne w jego życiu, gdyż nowa żona aktywnie uczestniczyła w jego życiu zawodowym. Biograficznie to ważny moment, ale w filmie pokazujemy to szczątkowo, głównie z powodu ograniczeń czasowych. Żeby taki wątek dobrze opowiedzieć, trzeba mieć dobre kilka minut w filmie. Trzeba mieć też dobre materiały wizualne. Pewnie byłoby to do zrobienia, ale zmarginalizowaliśmy ten wątek, gdyż nie miał on wpływu na działania Kirklanda na rzecz Polski i na zmiany w naszym regionie. A to jest głównym tematem filmu.

Jestem zatrudniony przez Program Kirklanda, ale starałem się, żeby mój film miał aspiracje dokumentalne, a nie stał się tylko promocyjnym filmem o Programie. W filmowym dokumencie warto pokazać wątki

osobiste, opowiedzieć o żywym człowieku, więc trochę o jego życiu osobistym w naszym filmie opowiedzieliśmy. Ale raczej o jego młodości, drodze do pracy w związkach zawodowych.

Jakie były trudności w trakcie pracy, co okazało się wyzwaniem, a co wyszło według Ciebie świetnie?

Główne prace zaczęliśmy jesienią 2021 roku, więc wtedy jeszcze Covid „szalał” na świecie i trudniej było

Lane Kirkland (po prawej) ze swoim bratem ok. 1925 roku. Fotografia z archiwum rodzinnego Lane'a Kirklanda.

ę z wieloma ludźmi skontaktować, namówić na wywiad. Na początku prace szły wolniej niż zakładaliśmy. W grudniu 2021 Michał Boni nie przyjechał do Polski ze względu na Covid i zdjęcia z nim przesunęły się na styczeń 2022.

Miałem dzięki temu więcej czasu na przygotowanie się do rozmów. Zacząłem od przeczytania biografii Kirklanda pióra Archa Puddingtona¹ – dobrej książki, może nieporywającej fabularnie, ale bardzo rzetelnej. Autor przyjeżdżał tu do Polski na początku XXI wieku, robił dużo wywiadów, więc cały wątek, nazwijmy to polsko-amerykański, jest też bardzo w książce rozbudowany.

Wtedy dopiero tak naprawdę zdałem sobie sprawę, jak silna była ta amerykańska pomoc. Poznałem histo-

rię Solidarności i naszych lat 80. od innej strony. Urodziłem się w 1981 roku, więc ten okres to jest właściwie całe moje życie. Urodziłem się w Karnawale Solidarności, ale zaraz przyszedł stan wojenny i wszystko to, co było dalej.

Czytając biografię Kirklanda, zobaczyłem postać, której w zasadzie nie znałem. Nie mieliśmy dostępu do telewizji amerykańskiej, w świecie popkulturowo-medialnym nasz bohater się nie przebijał. Trochę też o tym mówi w filmie Michał Boni. Jako działacz Solidarności wiedział o działalności Kirklanda, ale czym innym było poznanie go osobiście. Mało ludzi jednak miało taką okazję. Nie był powszechnie znany.

Po przeczytaniu książki wiedziałem już, że jest to bardzo nośny temat. Być może jest to temat na większy film.

Nasz dokument z założenia miał mieć ok. 20 minut i koncentrować się na relacjach polsko-amerykańskich i na wsparciu, jakiego AFL-CIO – czyli połączona centrala związkowa udzieliła Solidarności i naszym dążeniom do wolności. Jednak sama postać Kirklanda zasługuje na film pełnometrażowy, jaki moglibyśmy obejrzeć np. na Netflixie, i w którym można by różne warstwy rozbudować.

1. Arch Puddington, Lane Kirkland: Champion of American Labor, Wiley 2005

Co było ciekawe w trakcie pracy?

Filarem pracy nad filmem, a zarazem bardzo interesującą częścią tej pracy były spotkania z ludźmi. Miałem pięciu rozmówców, z którymi przeprowadziłem długie, pogłębione wywiady. Zacząłem od rozmowy z Andrew Nagorskim, szefem Rady Dyrektorów PAFW i, jak się okazało, człowiekiem o fascynującej historii. Był dziennikarzem Newsweeka w latach 80. Jako młody, rzutki reporter polskiego pochodzenia, ale z amerykańskim paszportem, robił relacje z powstania Solidarności, wywiady z Wałęsą, etc. Obserwował więc nasze przemiany, a że jest też historykiem, widział wszystko w szerszej perspektywie, oczywiście też z innej strony niż nasza, bo obserwował to zza żelaznej kurtyny. Wiedział o Kirklandzie, znał amerykański establishment, amerykańską prasę.

Samo zatem spotkanie było szalenie ciekawe, czułem, że dobrze nam się rozmawia, że jesteśmy w tej rozmowie partnerami, a jednocześnie wiele się uczyłem. Ukazał mi kontekst historyczny kariery Kirklanda, opowiedział o przemianach lat 80., ale też wiedział wiele o początku lat 90. Od czasu wejścia do Rady PAFW jest też działaczem na rzecz współpracy polsko-amerykańskiej, ambasadorem wartości, o których rozmawialiśmy.

Ta rozmowa zweryfikowała przeprowadzony przeze mnie research i ustawiła szkielet filmu. Wtedy powstały symboliczne cztery części filmu – wstęp, krótko potraktowana biografia bohatera do czasu, kiedy został szefem AFL-CIO, druga, bardziej rozbudowana o tym, jak wspierał Solidarność, nasze dążenia wolnościowe, obejmująca również to, co się działo po Okrą-

Lane Kirkland (po prawej) podczas służby w marynarce wojennej ok. 1940 roku. Fotografia z archiwum rodzinnego Lane'a Kirklanda.

głym Stole i lata 90-te, i część ostatnia, którą można nazwać dziedzictwem Lane'a Kirklanda. W tej części Brzeziński na obchodach rocznicowych PAFW wspomina go i opowiada, że Program Stypendialny jest dziedzictwem wyznawanych przez Kirklanda wartości. Pojawiają się też wypowiedzi absolwentów Programu.

Kolejną osobą była prof. Anna Mazurkiewicz, historyczka, do której skierował mnie ktoś z Europejskiego Centrum Solidarności. Dostałem kontakt i informację, że jest amerykańistką na Uniwersytecie w Gdańsku. Była bardzo zajęta i na początku bałem się, że może nie uda się z nią spotkać, ale po dłuższej rozmowie telefonicznej jakoś udało się przełamać jej początkowy sceptycyzm i namówić na wywiad. Przy okazji jej pobytu w Warszawie nagraliśmy rozmowę.

Okazała się świetną rozmówczynią z bardzo rozległą wiedzą i wniosła duży wkład w powstanie filmu. To był po prostu szczęśliwy traf, że mogliśmy nawiązać tak dobry kontakt.

W filmie jest kilka ciekawych materiałów archiwalnych: zdjęć i filmów przybliżających historię sprzed kilkadziesiąt lat.

Jest to wynik głębokiego researchu. Miałem też trochę szczęścia, bo znalazłem wiele materiałów, które nie były dostępne od tak - z poziomu wyszukiwarki. Tak dostałem od AFL-CIO archiwalny film promocyjny, na którym Kirkland wygłasza w 1981 roku przemówienie na konferencji związkowej. W rezultacie wypowiedź ta znalazła się na końcu naszego filmu. Dałem to przemówienie niemal w całości, jako głos Kirklanda skierowany bezpośrednio do widza. Mówi,

że jesteśmy atakowani z różnych stron, nasze słowa są często zniekształcane, przeinaczane, ale my na to nie narzekamy, bo walczymy o nasze wartości i musimy tak działać, jak działamy. Jest w tym coś szczerzego, te słowa są mocne i niezwykle aktualne.

W tego typu filmie oczywiście muszą być duże skróty – np. żeby opowiedzieć historię Solidarności w kilkadziesiąt sekund. Jest to potrzebny nam kontekst głównej opowieści.

Przeglądając archiwa, zaskoczyło mnie, jak bardzo Kirkland i amerykański establishment wsparli nasze dążenia wolnościowe w latach osiemdziesiątych. Znamy oczywiście Solidarność, Wałęsę, który był jej ikoną i przez to trochę jakby przywłaszcza sobie główne zasługi. Ale przeważnie nie wiemy, że to dzięki Amerykanom nasza historia potoczyła się tak, jak się potoczyła.

Pamiętam, jak w trakcie rozmowy profesor Anna Mazurkiewicz powiedziała, a pamiętajmy, że to było jeszcze przed inwazją Rosji na Ukrainę, „słuchaj, my naprawdę mieliśmy duże historyczne szczęście, że nam się udało w tym 1999 roku wejść do NATO. To się mogło zupełnie inaczej potoczyć”. Michał Boni też przypominał, że jeszcze w 1992 roku stacjonowały u nas wojska radzieckie. Jak wybuchła Solidarność, to mieliśmy obce wojska na terenie Polski, marionetkowy rząd zależny od ZSRR i – wkrótce – stan wojenny, który był represyjną sytuacją. Wyjeżdżają czołgi na ulice, ale z zamiarem raczej internowania działaczy opozycji, nie zabicia. My się oczywiście boimy, czy wejdą wojska sowieckie, ale one w rezultacie nie wchodzi. Wtedy również otrzymaliśmy duże wsparcie Zachodu – były i sankcje gospodarcze w stosunku do PRL-u i ogólna presja dyplomatyczno-eko-

*Lane Kirkland jako lider związków zawodowych AFL-CIO.
Foto: Chris K. Fujimoto*

nomiczna na rząd Jaruzelskiego. Pamiętajmy, że w USA przez kilkanaście dni sytuacja w Polsce nie schodziła z czołówek najważniejszych gazet.

Jak wspomina Zbigniew Brzeziński, Kirkland wtedy w Białym Domu mówił wprost, że zmobilizuje wszystkie związki zawodowe na świecie, żeby zrobić globalny strajk przeciw ZSRR, jeżeli oni tylko przekroczą granicę Polski. Związki Zawodowe miały wtedy zablokować cały handel ze Związkiem Radzieckim.

Lane Kirkland - nasz Patron. Foto: Gettyimages

W tym momencie decydowała się nasza historia – czy my będziemy pchnięci na Wschód, czy na Zachód. Może to detale o tym decydowały, nie wiemy. Ale na pewno już samo to, że mieliśmy takich silnych przyjaciół w Waszyngtonie okazało się bardzo ważne.

Ja stawiam taką tezę, bez takiej postaci, jak Kirkland, moglibyśmy nie wejść do NATO w 1999 roku. Oczywiście później było bardzo dużo różnych wydarzeń i bardzo dużo osób przyłożyło do tego swoją rękę, ale wyobraźmy sobie większą pacyfikację w stanie wojennym, taką z wojskami sowieckimi na naszym terytorium oraz Amerykanów, którzy się trochę bardziej boją, by dać nam wsparcie. No i co – zostajemy wtedy częścią bloku wschodniego.

Chodzi mi o to, by zobaczyć Kirklanda, jako lidera, który miał realny wpływ na naszą rzeczywistość, na walkę o naszą wolność.

**To w filmie właśnie wybrzmiewa, ten przekaz wi-
dać i wzbudził on u widzów wzruszenie. Wiele osób
po pierwszym pokazie było tym poruszonych.**

I właśnie chyba to w filmie okazało się dla mnie naj-
ciekawsze.

Co jeszcze podobało mi się w pracy nad filmem? Kiedy spotykaliśmy się z zespołem Waszej fundacji, informowałem o kolejnych etapach i konsultowałem je, to miałem wrażenie, że wszyscy trochę poznajemy osobę Kirklanda na nowo.

Urodził się 100 lat temu, nikt z nas nie spotkał go osobiście, mamy jakieś ogólne wyobrażenie. Może oglądaliśmy film zrobiony rok temu przez stypendystów. To nam daje jakiś obraz tej osoby, a potem w toku prac obraz powoli się rozszerzał, poznawaliśmy go jakby bardziej. Inaczej pamięta go córka, inaczej historyczka, która bada całe procesy... na pewno Kirkland stał się mi bliższy, może nie na poziomie ludzkim, bo nie zdążyłem się wgryźć w materiał na tyle, żeby znać jego osobiste motywacje. Z tego, co mówiła córka, to nie był on osobą zbyt wylewną.

Jestem z wykształcenia psychologiem społecznym i jeszcze ciekawe dla mnie byłoby pytanie: dlaczego on to wszystko robił? Jakie były jego motywacje osobiste? Co go popychało do działania?

**To, co pojawiło się już w zeszłorocznym filmie sty-
pendystów i co utkwilo mi w pamięci, to jego dzie-
ciństwo wśród dzieci robotników. Żyli na krawę-
dzi ubóstwa, kiedy rodzice tracili pracę w fabryce,
to cała rodzina nie miała już gdzie mieszkać i co
jeść. Widział to blisko siebie i to go uwrażliwiło na**

**potrzeby robotników, choć sam pochodził z innej
warstwy społecznej.**

To jest jednak tylko hipoteza. Nie natrafiłem na żadne dokumenty na to wskazujące.

A czy czujesz, że czegoś jeszcze w filmie brakuje??

Chętnie bym się jeszcze zmierzył z tym tematem szerzej. Niech na razie ten film pożyje własnym życiem, a kiedyś może uda się zdobyć środki na poszerzenie filmu. Jest wiele ciekawych wątków. On działał w trakcie rządów siedmiu amerykańskich prezydentów. Koncentrujemy się na Reaganie, ale co było wcześniej, kiedy był na wojnie, kiedy pływał dwa lata w Marynarce Handlowej? Albo w jakiej mierze ważny był fakt, że druga żona Kirklanda była uciekinierką z Auschwitz? Miała siostrę bliźniaczkę i aby nie stać się żywym materiałem do badań, musiały obie udawać, że bliźniaczkami nie są. Cudem przeżyła.

Na końcu prac zrobiłem wywiad z Michaeliem Schoenfeldem, wnukiem Kirklanda. Tego już nie do-
dałem do filmu, bo kończyliśmy prace, ale on wprowadził zupełnie nowe, bardzo ciekawe wątki. Mówił o dziedzictwie Kirklanda, ale w kontekście nowych ruchów związkowych we współczesnych Stanach Zjednoczonych. Michael Schoenfeld jest młodym prawnikiem działającym na rzecz związków zawodowych. Poszedł w stronę, która nie jest najbardziej dochodowa, bo chciał działać społecznie. Budując swoją karierę, też się zainspirował dziadkiem. Współczesność amerykańska byłaby ciekawą historią do opowiedzenia. Ale to już materiał na inny film.

Bardzo dziękuję za rozmowę! ■

Kalendarium wydarzeń

I SEMESTRU
ROKU AKADEMICKIEGO
2021/2022

XXII edycja

VI edycja

12-26 IX 2021

Program orientacyjny w Krakowie

Ze względu na pandemię, w tym roku ponownie organizatorem programu orientacyjno-przygotowawczego był Uniwersytet Jagielloński. Program merytoryczny prowadzony był on-line, jednak udało się przeprowadzić bogaty program turystyczny: wycieczkę w Pieniny, spływ Dunajcem, zwiedzanie Miejsca Pamięci i Muzeum Auschwitz-Birkenau, spacer po Ojcowskim Parku Narodowym i zwiedzanie zamku w Pieskowej Skale.

Inauguracja Programu

Uroczysta inauguracja roku akademickiego odbyła się w Auli Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Stypendystów przywitała prof. UJ dr hab. Ewa Bogacz-Wojtanowska, Dziekan Wydziału Zarządzania i Komunikacji Społecznej UJ. Wykład inauguracyjny na temat: „Konstytucyjne założenia ustroju samorządowego w Polsce i ich realizacja” wygłosił prof. dr hab. Mirosław Stec.

24 IX 2021

Cykl szkoleń „Od pracy dyplomowej do artykułu naukowego”

W ramach warsztatów prowadzonych przez prof. Marcina Kaczmareckiego już od 7 lat dla kolejnych grup stypendystów, omawiane zostały kluczowe elementy decydujące o wartości merytorycznej artykułu oraz proces oceny artykułów przez redakcje czasopism naukowych, w tym kryteria akceptacji artykułów i rola anonimowych recenzji (peer-review). W części praktycznej uczestnicy analizują własne prace pod kątem ich argumentów i możliwości przekształcenia ich w artykuły naukowe.

19 XI i 24 XI
2021

17-18 XI 2021

Open Eyes Economy Summit

To wydarzenie rokrocznie gromadzi w Krakowie znamienite postaci z różnych dziedzin i corocznie dostajemy wejściówki dla kilku stypendystów. W tym roku kongres odbywał się w formule hybrydowej i składał się z czterech bloków tematycznych: „Firma-Idea”, „Marka-Kultura”, „Miasto-Idea” oraz „Ład Międzynarodowy”. Wzięło w nim udział 9 stypendystów.

Z życia absolwentów

6-8 XI 2021

Spotkanie warsztatowe absolwentów Kirklanda, mieszkających w Polsce

Pomysł takiego spotkania pojawił się wiosną 2021 r. po zakończeniu badania ewaluacyjnego. Absolwenci, którzy mieszkają w Polsce, stanowią silną i aktywną grupę, chętną do bliższej współpracy z Programem w różnych obszarach. Celem spotkania było określenie, w jakie działania Programu Absolwenci mogliby się włączyć (szczególnie w zakresie organizacji obchodów setnych urodzin Lane'a Kirklanda) oraz oczywiście networking.

W ramach warsztatów absolwenci podzieleni na grupy pracowali nad określeniem obszarów, w ramach których chcieliby współpracować z Fundacją:

- Rekrutacja i promocja Programu
- Staże i szkolenia dla stypendystów
- Obchody 100-lecia urodzin Lane'a Kirklanda
- Inne obszary współpracy (m.in. możliwość wspólnych publikacji)

Pierwszym owocem spotkania było rozpoznanie grup Absolwentek w ramach większych miast Polski – założenie grup na FB i pierwsze próby umówienia się na spotkania z innymi mieszkają-

cymi w sąsiedztwie Absolwentami oraz ze stypendystami obecnego rocznika.

Niedługo po spotkaniu ogłoszony został konkurs na małe granty do wysokości 4000 zł dla Absolwentów z Polski. Celem konkursu było wsparcie:

- działań na rzecz krajów PK i promocji krajów PK w Polsce,
- działań na rzecz rozwoju współpracy między krajami PK,
- współpracy między krajami PK a Polską,
- działań na rzecz mniejszości narodowych krajów PK w Polsce.

W konkursie przyznano 10 grantów, z których 4 zostały w marcu przeformułowane na pomoc humanitarną dla Ukrainy. ■

Serdecznie dziękujemy

nowym Ambasadorom Programu

za zaangażowanie podczas tegorocznej rekrutacji!

Dzięki Wam udało się dotrzeć do ok. 350 odbiorców.

Miło nam, że możemy podziękować Wam w formie małych nagród:

Dofinansowanie wybranej konferencji w Polsce otrzymują

Aleksander Fedorchuk i Kateryna Novikova.

Upominki od Programu otrzymują **Olga Maliarchuk,**

Tetiana Shkoda, Valentina Maiuchenko, Yevhenii Alimpiiev,

Sergii Vasylyk, Halina Khrushch.

The Lane Kirkland
Scholarship
Program

Pulse
magazine

YOUTH SCIENCE
EMPOWER YOUR POTENTIAL

КНУ

МІЖНАРОДНИЙ ВЕБІНАР

*Lane Kirkland Scholarship Program:
відкриття нових можливостей для молодих учених*

Anna Więcek
Koordynatorka programu

Тетяна Шкода
Випускниця програми
2013-2014 рр.

Ольга Малиарчук
Випускниця програми
2020-2021 рр.

Валентина Майорченко
Стипендіатка програми
2021-2022 рр.

20 січня 2022 року
17.00-18.00 (Kyiv Time)

За інформаційної підтримки
Ради молодих учених України

Meeting ID: 896 6893 4865
Passcode: 427921

PROGRAM KIRKLANDA DLA UKRAINY

Ponad 500 absolwentów Programu Stypendialnego im. Lane'a Kirklanda to Ukraińcy. Bazując na tej gęstej sieci osób aktywnie działających w Ukrainie i znających bieżące potrzeby, nasze działanie jest odpowiedzią na konkretne zapotrzebowanie oraz ma charakter punktowy.

W reakcji na rosyjską agresję na Ukrainę przeformułowany został budżet Programu, w wyniku czego udało się przekazać ponad 100 tys. PLN na bezpośrednie wsparcie działań mających na celu pomoc ludności cywilnej w Ukrainie.

Środki te zostały wydatkowane poprzez:

- mini-granty dla stypendystów Programu Kirklanda w poszczególnych miastach afiliacji. Łącznie na projekty stypendystów przeznaczono 15 600 PLN. W ramach inicjatyw zostały zakupione i przesłane do Ukrainy apteczki i materiały opatrunkowe oraz bielizna i koce termiczne.

- granty humanitarne (nowa forma wsparcia stworzona w odpowiedzi na bieżące potrzeby) dla stypendystów i absolwentów Programu na ich działania w Ukrainie służące ludności cywilnej. Przyznano granty o wartości 82 000 PLN. Są one przekazywane w formie środków finansowych lub rzeczowych.

W ramach budżetu Programu STP przekazaliśmy na projekty pomocowe prawie 1 mln złotych. Prowadzimy stałą zbiórkę środków i darów. Nie zostawiamy także bez pomocy naszych ukraińskich stypendystów i absolwentów. Pomagamy znaleźć oraz w miarę możliwości i potrzeb dofinansowujemy zakwaterowanie dla nich i ich rodzin po opuszczeniu Ukrainy. Wspieramy ich w organizacji pobytu w Polsce. Zapewniamy potrzebne wsparcie psychologiczne w postaci konsultacji indywidualnych oraz warsztatu dla całej grupy tegorocznych stypendystów. ■

Nawet nie sądziliśmy, że to było tak ważne! Oto list od Maryny Gudź, która organizowała przekazanie transportu:

„STÓWKA DLA KIRKLANDA” – INICJATYWA TEGOROCZNYCH STYPENDYSTEK

Oto apel stypendystek Aleny Kren i Liudmyły Pidkuimukhy:

Dzień dobry, Szanowni Państwo!

Wszyscy stypendyści i absolwenci to duża rodzina, która pomaga swoim członkom w razie potrzeby. I, niestety, w naszej rodzinie stało się nieszczęście: 24 lutego wybuchła wojna w Ukrainie, w wyniku której zginęły tysiące ludzi w całym kraju.

Z tego powodu zwracamy się do was o wsparcie i pomoc i chcemy zaproponować każdemu ochotnikowi, aby wziął udział w naszym małym projekcie pomocy „Stówka dla Kirklanda”, który polega na przekazaniu 100 zł na konto Fundacja Liderzy Przemian. Patron naszego Programu, Lane Kirkland, obchodzi w tym roku 100. rocznicę urodzin, więc pomyśleliśmy, że najlepszym prezentem dla niego byłaby pomoc w walce o wartości, które reprezentował – wolność, demokracja i prawa człowieka.

Zebrane fundusze są przeznaczone na zakup leków, żywności, środków higieny osobistej, odzieży itp. Artykuły te zostaną przekazane ludności cywilnej w Ukrainie (w takich miastach, jak Charków, Kijów, Odessa, Lwów), która najbardziej potrzebuje obecnie pomocy humanitarnej.

Prosimy także o przekazanie informacji o możliwości wsparcia naszego projektu osobom spoza Programu Kirklanda, a chętnym do pomocy. Zachęcamy do umieszczenia informacji o zbiórce na swoich prywatnych profilach na Facebooku.

Z podziękowaniem, duża rodzina Kirklanda.

Zachęcamy do wsparcia tego projektu!

**BARDZO DZIĘKUJEMY ZA DOTYCHCZASOWE
WSPARCIE I ZAANGAŻOWANIE!**

To nie koniec tej akcji! **Potrzeb jest nadal bardzo dużo.** Zachęcamy wszystkich, a w szczególności Absolwentów Programu Kirklanda do wsparcia naszej zbiórki. Jubileuszowy projekt pomocowy „Stówka dla Kirklanda” polega na przekazaniu 100 zł na specjalne konto Fundacji Liderzy Przemian.

Fundacja Liderzy Przemian

Al. Jerozolimskie 133/56

02-304 Warszawa

Numer konta IBAN: PL66 1940 1076 3223 7034 0007 0000

Kod BIC/SWIFT: AGRIP LPR

**Dane banku: CREDIT AGRICOLE BANK POLSKA S.A., UL.
LEGNICKA 48 C-D, WROCLAW, Poland**

Tytuł przelewu „Stówka dla Kirklanda”

Książki, które łączą

Projekt, wspierający czytelnictwo dzieci w języku ojczystym
"Biblioteczka małego Białorusina"

Ekaterina Werezub, Białoruś

Stypendystka rocznika 2020/2021

Dlaczego książki?

Liczne badania socjologiczne przeprowadzone w ciągu ostatnich lat w zakresie społecznego zasięgu książki potwierdzają, że w wielu krajach poziom czytelnictwa pozostawia wiele do życzenia. Wynika to przede wszystkim z faktu, że współczesny człowiek ma duży wybór sposobów spędzania wolnego czasu. Czytanie jednak przynosi dużo korzyści i pozytywnie wpływa na rozwój człowieka: ułatwia komunikację, pomaga w koncentracji, wspomaga rozwój intelektualny i inteligencję emocjonalną, uczy empatii i wrażliwości, koryguje stan psychiczny, poprawia zasób słownictwa, a co za tym idzie – jakość wypowiedzi ustnych i pisemnych. Ze względu na te korzyści, szczególnie ważne znaczenie dla osoby dorastającej ma kontakt z literaturą w języku ojczystym.

Dotyczy to również tych białoruskich dzieci, których rodziny z różnych powodów znajdują się obecnie poza granicami swojego kraju. Aby mogły one czytać dobre książki w języku białoruskim, powstał pomysł stworzenia "Biblioteczki małego Białorusina". Konieczność działań w tym zakresie podyktowana była głównie tym, że integrując się z nowym otoczeniem, dzieci szybko uczą się języka polskiego i rzadziej kontaktują z językiem ojczystym. Biorąc pod uwagę to, że kontakt dzieci z książką na początku wymaga pośrednictwa osoby starszej, działania skierowano również do rodziców.

Biblioteczka Białorusina poszerza granice

W ramach projektu powstał więc najpierw zbiór książek białoruskich. Zgodnie z planem książki z białoruskich wydawnictw dotarły do Krakowa i przygotowywano je do udostępnienia

czytelnikom. Jednak następnego dnia wybuchła wojna w Ukrainie, w związku z czym dzieci potrzebujących wsparcia stało się więcej. W ten sposób w biblioteczce pojawiły się również ukraińskie tytuły dla dzieci. W efekcie około 90 książek w obu językach umieszczono na regale w Spółdzielni Ogniwo, a jej pracownicy zorganizowali swojego rodzaju "wyspę ciszy i spokoju" z darmową kawą i herbatą dla potrzebujących.

Dzień książki dla dzieci

Corocznie w początku kwietnia na całym świecie obchodzony jest Dzień książki dla dzieci. W ramach tego święta odbyło się spotkanie z Hanną Yankutą, białoruską tłumaczką literatury angielskiej i polskiej, również autorką książek dla dzieci. W wydarzeniu uczestniczyły białorusko-ukraińskie rodziny, dzieci, rodzice i dziadkowie. W tym wielokulturowym i międzypokoleniowym gronie autorka opowiadała historie o kocie Szprocie - bohaterze poświęconej mu trylogii. W pewnym momencie udało się przenieść słuchaczy na ulice Mińska, w którym mieszka kot - podczas słuchania fragmentów audiobooka uczestnicy stworzyli własną barwną mapę tej opowieści. W trakcie gry w tłumacza wykryto podobieństwo języków i, co za tym idzie, bliskość kultur. Wszystkie dzieci sporządziły sobie przypinki, inspirowane czytaną książką, i otrzymały prezenty od gości (JEŻELI JEST TAKIE SLOWO) - pocztówki z autografem. Biblioteczka, która przy okazji została odsłonięta, zwiększyła się o jedną nową książkę, poświęconą ekologicznemu tematowi.

Tajemna moc książek

Wbrew obawom, które dotyczą niskiego zainteresowania słowem pisanym, projekt okazał się potrzebny, co potwierdzają rodziny, które przychodzą, żeby spędzić czas z książką i czekają na następne spotkania. Tytuły, które na początku znajdowały się na sąsiednich półkach ze względu na różnice językowe, wymieszały się przez działania czytelników. To wzmacnia wiarę w nadzwyczajną moc książek, które mogą budować porozumienie między ludźmi, tym bardziej w tak trudnych i niepewnych czasach. W taki sposób mini grant od Programu Kirklanda staje się poważnym krokiem na drodze ku dialogowi kultur. ■

Fotografie w artykule przesłane przez autorkę.

«Czarno – Białe – Kolorowo. Grafika Lwowska».

W sobotę 14 maja br. odbył się wernisaż wystawy grafiki artystycznej studentów i absolwentów Lwowskiej Akademii Drukarnictwa. Pomysłodawcą i realizatorem tego projektu jest Absolwentka Programu Kirklanda Iryna Wonikowska.

W ramach małego grantu dla Absolwentów Programu Kirklanda udało jej się we współpracy z Wawerskim Centrum Kultury sprowadzić ze Lwowa i ciekawie wyeksponować ponad 70 prac ukraińskich grafików młodego pokolenia.

Lwowska szkoła graficzna ma dawne bogate tradycje. Korzystając z doświadczeń poprzednich pokoleń oraz innych szkół europejskich młodzi artyści tworzą w nowym stylu, ale zawsze na wysokim poziomie profesjonalizmu. Projekt został zrealizowany w partnerstwie również z Katedrą Grafiki Artystycznej i Książkowej i Art Respect Foundation.

Wystawę można obejrzeć do końca września 2022 w Wawerskim Centrum Kultury, Filia Faleńca, ul. Walcownicza 2, Warszawa. ■

WAWERSKIE CENTRUM KULTURY FILIA FALEŃCA

"CZARNO-BIAŁO-KOLOROWO. GRAFIKA LWOWSKA"

GRAFIKI ARTYSTÓW Z UKRAIŃSKIEJ AKADEMII DRUKARSTWA

MANAGER PROJEKTU WYSTAWY: IRYNA WONIKOWSKA
KURATOR WYSTAWY: MAGDALENA MAGOŻE

WYSTAWA CZYNNA OD 14.05.2022 DO 30.09.2022

WERNISAŻ WYSTAWY 14.05.2022
GODZINA 17.00

WAWERSKIE CENTRUM KULTURY FILIA FALEŃCA
UL. WALCOWNICZA 2; 04-921 / 22 2774940 / WARSZAWA FALEŃCA@WCK-WAWER.PL
WWW.FACEBOOK.COM/WCK.FALENICA, WWW.WCK-WAWER.PL

Program Stypendialny im. Lane'a Kirklanda

The
Lane Kirkland
Scholarship
Program

Program wspiera liderów i specjalistów z Europy Wschodniej, Kaukazu Południowego i Azji Centralnej, przyznając im stypendia na roczne studia uzupełniające w Polsce.

Program działa od 2000 roku. Dzięki niemu ponad 900 osób rozwinęło swoje umiejętności zawodowe, co umożliwiło im np. wprowadzenie norm ISO w Urzędzie Miejskim w Berdiańsku, ożywienie lokalnego muzeum w Zasławiu czy stworzenie klinik prawnych na białoruskich uniwersytetach.

Program skierowany jest do absolwentów wyższych uczelni mających co najmniej 2 lata doświadczenia zawodowego. Młodym ludziom, chcącym aktywnie uczestniczyć w rozwoju demokracji, gospodarki i społeczeństwa obywatelskiego w swoich krajach i w Regionie, Program oferuje studia w dziedzinach: ekonomia i zarządzanie, administracja / zarządzanie (biznes, NGO, kultura, ochrona środowiska, służba zdrowia), administracja publiczna (rządowa i samorządowa), prawo, nauki społeczne (socjologia, psychologia społeczna), nauki polityczne i stosunki międzynarodowe, polityka rozwojowa, pomoc humanitarna i cyber bezpieczeństwo. Uzupełnieniem studiów jest co najmniej dwutygodniowy staż w polskich instytucjach. Fundatorem Programu Kirklanda jest Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności, a jego realizatorem Fundacja Liderzy Przemian. Więcej informacji o Programie można uzyskać na stronie: www.kirkland.edu.pl

Od września 2016 r. uruchomiona została nowa, pilotażowa ścieżka w ramach Programu Kirklanda o nazwie **Kirkland Research Program**. Oferuje ona krótko-terminowe staże badawczo-naukowe dla osób mających już ugruntowaną pozycję naukową. W ramach jednosemestralnych studiów obowiązuje stypendystów indywidualna praca naukowa pod kierunkiem opiekuna naukowego, której efektem ma być przygotowanie artykułu naukowego.

Kirkland
research

Biuletyn Programu Stypendialnego

im. Lane'a Kirklanda

nr 40 (1), maj 2022

Redakcja:

Urszula Sobiecka – Dyrektor Programu Kirklanda

Anna Więcek – Koordynator Programowy

Joanna Stanisławska – Koordynator ds. Projektów Poststypendialnych

Anna Jakowska – Koordynator ds. Promocji i Projektów Poststypendialnych, sekretarz redakcji Biuletynu

Agata Wierzbowska-Miazga – Prezes Fundacji Liderzy Przemian

Agnieszka Mazur – Dyrektor Programowy

Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności | www.pafw.pl

Katarzyna Świątkiewicz – Kierownik Programowy PAFW

Marek Nowicki – obsługa graficzna i skład

Andrij Fil – projekt graficzny

Kontakt:

Program Stypendialny im. Lane'a Kirklanda

Fundacja Liderzy Przemian

Al. Jerozolimskie 133/56

02-304 Warszawa

Serwis internetowy dla stypendystów i absolwentów Programu:

www.kirkland.edu.pl

Intencją Biuletynu jest przedstawianie różnorodnych poglądów stypendystów oraz publikowanie bieżących informacji o przebiegu Programu, a także wiadomości z życia absolwentów.

Wydawca: Fundacja Liderzy Przemian

w ramach Programu Stypendialnego im. Lane'a Kirklanda

Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności.

ISSN 1731-2094

POLSKO-AMERYKAŃSKA
FUNDACJA WOLNOŚCI

